

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 20 lipca 2017 r.

DOLiS-023-311/17

Pan
Łukasz Piebiak
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Sprawiedliwości
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

w odpowiedzi na pismo z dnia 27 czerwca 2017 r. – znak: DL-III-403-2/16/24, 170627-00971 – (data wpływu do Biura Generalnego Inspektora Danych Osobowych 6 lipca 2017 r.) Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych uprzejmie informuje, że do projektu **ustawy o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń oraz niektórych innych ustaw** (projekt z dnia 26 czerwca 2017 r.), zwanego dalej projektem ustawy – z punktu widzenia przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922), zwanej dalej u.o.d.o. – zgłasza uwagi do art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. f ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1930, z późn. zm.), mającego być dodanym przez art. 3 pkt 1 projektu ustawy oraz art. 54 § 10 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2016 r. poz. 1713, z późn. zm), mającego być dodanym przez art. 4 pkt 1 lit b projektu ustawy.

Na podstawie art. 3 pkt 1 projektu ustawy, w art. 13 ustawy o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych, zwanej dalej ustawą o informacjach kryminalnych, do zakresu gromadzonych informacji kryminalnych – wymienionych w ust. 1 pkt 5 lit. a–e tejże ustawy – dodaje się lit. f, która poszerza zbiór informacji kryminalnych o informacje o sprawcach

wykroczeń, osobach podejrzanych o popełnienie wykroczeń oraz obwinionych i ukaranych za wykroczenia przeciwko mieniu z art. 119 § 1, art. 120 § 1, art. 122 § 1 i 2 oraz art. 124 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2015 r. poz. 1094, z późn. zm), zwanej dalej k.w. Art. 3 pkt 2 projektu ustawy – poprzez zmianę brzmienia art. 13 ust. 2 in principio ustawy o informacjach kryminalnych – wskazuje, jakie konkretnie dane osobowe o osobach podejrzanych o popełnienie wykroczeń oraz obwinionych i ukaranych za wykroczenia przeciwko mieniu z art. 119 § 1, art. 120 § 1, art. 122 § 1 i 2 oraz art. 124 § 1 k.w. będą przetwarzane w bazach danych prowadzonych w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych.

Poddając analizie projektowane przepisy ustawy o informacjach kryminalnych zauważyć należy, że – zgodnie z art. 1 ustawy o informacjach kryminalnych – ustawa ta określa zasady postępowania przy gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych w celu wykrywania i ścigania **sprawców przestępstw** oraz **zapobiegania i zwalczania przestępczości**, a także podmioty właściwe w tych sprawach. Przedmiotowy przepis jasno i precyzyjnie wskazuje, że ustawa o informacjach kryminalnych dotyczy jedynie **przestępstw, a nie wykroczeń**. Zatem, informacje kryminalne – określone w art. 13 ust. 1 ustawy o informacjach kryminalnych, a zdefiniowane w art. 4 pkt 1 tej ustawy – **są to dane dotyczące spraw będących przedmiotem czynności operacyjno-rozpoznawczych, wszczętego lub zakońzonego postępowania karnego, w tym postępowania w sprawach o przestępstwa skarbowe, oraz dotyczące innych postępowań lub czynności prowadzonych na podstawie ustaw przez podmioty określone w art. 19 i 20, istotnych z punktu widzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych lub postępowania karnego**. Tak więc, jak wynika z przytoczonych przepisów, w obecnym stanie prawnym **informacje kryminalne mogą dotyczyć jedynie informacji o przestępstwach**.

Co więcej – unormowania odnoszące się do kwestii przetwarzania danych o przestępstwach nie są adekwatne w odniesieniu do problematyki przetwarzania informacji o wykroczeniach, choćby ze względu na inny okres retencji (zdecydowanie dłuższy) danych odnoszących się do przestępstw – patrz art. 14 ustawy o informacjach kryminalnych – w stosunku do dopuszczalnego okresu retencji danych o wykroczeniach.

Jeśli zatem Projektodawca chce przenieść do ustawy o informacjach kryminalnych regulacje dotyczące przetwarzania danych o sprawcach wykroczeń, osobach podejrzanych o popełnienie wykroczeń oraz obwinionych i ukaranych za wykroczenia przeciwko mieniu z art. 119 § 1, art. 120 § 1, art. 122 § 1 i 2 oraz art. 124 § 1 k.w., to winien w tej ustawie zagadnienie to uregulować w sposób kompleksowy, tym bardziej że – jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy – widzi on także potrzebę utworzenia rejestru sprawców wykroczeń. Niewystarczające jest zatem w takiej sytuacji „zwykłe” dopisanie do art. 13 ust. 1 pkt 5 ustawy o informacjach kryminalnych pewnej grupy, dowolnie wybranych, wykroczeń, zwłaszcza że z art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. f ustawy o informacjach

kryminalnych nie wynika, czy z informacji kryminalnych prowadzonych w bazach danych przez Krajowe Centrum Informacji Kryminalnych zostanie niejako wydzielony odrębny rejestr wykroczeń, czy też będzie działał on równoległe w jednym systemie elektronicznym.

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, nie negując potrzeby utworzenia rejestru sprawców wykroczeń, wskazuje, że art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. f ustawy o informacjach kryminalnych, mający być dodany przez art. 3 pkt 1 projektu ustawy, nie daje wystarczającej podstawy prawnej dla utworzenia takiego rejestru.

Nie może też umknąć uwadze, iż art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. f ustawy o informacjach kryminalnych, mający być dodany przez art. 3 pkt 1 projektu ustawy, jest też niezgodny z § 3 ust. 2 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), zwanego dalej ZTP, zgodnie z którym **w ustawie nie zamieszcza się przepisów, które regulowałyby sprawy wykraczające poza wyznaczony przez nią zakres przedmiotowy (stosunki, które reguluje) oraz podmiotowy (krąg podmiotów, do których się odnosi).**

W art. 4 pkt 1 lit b projektu ustawy przewiduje się dodanie do art. 54 ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, zwanej dalej k.p.w., § 10, zgodnie z którym w toku czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia z art. 119 § 1, art. 120 § 1, art. 122 § 1 i 2 oraz art. 124 §1 k.w. organ prowadzący uzyskuje z **rejestru sprawców wykroczeń** dane o wcześniejszym popełnieniu tego rodzaju wykroczeń przez osobę, o której mowa w art. 54 § 6 k.p.w.

Powyższy przepis odnosi się do bliżej nieokreślonego **rejestru sprawców wykroczeń**, który w obecnym porządku prawnym nie istnieje i który, jak było to już wskazane w niniejszym piśmie, jest dopiero planowany przez Projektodawcę. Jednocześnie zauważyć należy, że nawet dodanie do ustawy o informacjach kryminalnych art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. f (który był już komentowany wyżej), nie skutkowałoby powstaniem takiego rejestru (co zostało już wykazane). Co więcej – ustawa o informacjach kryminalnych, nawet po nowelizacji zaproponowanej w art. 3 projektu ustawy, nie posługuje się pojęciem „rejestr sprawców wykroczeń”. W związku z powyższym nie jest jasne do jakiego rejestru odsyła art. 54 § 10 k.p.w., mający być dodany przez art. 4 pkt 1 lit. b projektu ustawy.

Zaproponowany art. 54 § 10 k.p.w. jest więc niezgodny z § 9 ZTP, który głosi, że w **ustawie należy posługiwać się określeniami, które zostały użyte w ustawie podstawowej dla danej dziedziny spraw**, w szczególności w ustawie określonej jako "kodeks" lub "prawo".

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych pragnie zwrócić uwagę Projektodawcy, że z punktu widzenia nie tylko ochrony danych osobowych ale i zasad wyrażonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej Konstytucją RP, **za istotną należy uznać potrzebę kompleksowego uregulowania w ustawie (szczególnej albo nowelizującej ustawę o informacjach kryminalnych) kwestii (ewentualnego) utworzenia rejestru sprawców wykroczeń.**

Powyższe znajduje swoje potwierdzenie w zasadach prawa ustanowionych w Konstytucji RP. Art. 7 Konstytucji wskazuje, że organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Natomiast zgodnie z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP zdanie pierwsze ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie. Zatem, tylko jasne, poprawne i precyzyjne przepisy prawa mogą zagwarantować ich komunikatywność względem adresatów. Stanowione normy nie powinny budzić wątpliwości co do treści nakładanych obowiązków i przyznawanych praw co będzie skutkowało ich prawidłowym egzekwowaniem.

Generalny Inspektor pragnie przypomnieć wnioskodawcy, że przy tworzeniu przepisów dedykowanych realizacji projektu zastosowanie powinny znaleźć zasady przetwarzania danych osobowych zawarte w art. 26 ust. 1 pkt 1 – 4 u.o.d.o. Są nimi zasada legalności – zapewnienie by przetwarzanie danych osobowych było zgodne z prawem (ust. 1), celowości – zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i niepoddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami (ust. 2); merytorycznej poprawności (ust. 3); adekwatności – adekwatne do celów, w jakich są przetwarzane (ust. 3); ograniczenia czasowego (retencji danych) – przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania (ust. 4). Stąd regulacje prawne muszą precyzyjnie określać zakres danych osobowych, podmioty przetwarzające te dane, cele, dla których będą one przetwarzane oraz zasady ich przetwarzania, w tym retencji. Każde przetwarzanie danych osobowych powinno być również planowane z uwzględnieniem koncepcji ochrony prywatności w fazie projektowania (privacy by design). Polega ona na tym, by od samego początku tworzenia jakiegoś systemu, na każdym etapie, rozważać wpływ tworzonych rozwiązań na sferę prywatności i nie tyle odpowiadać na pojawiające się problemy, co wcześniej przewidywać najważniejsze z nich, analizując ryzyko wystąpienia określonych zdarzeń, czy dopuszczenia do zaniechań, i im przeciwdziałać. Zasada ta została zawarta w przepisie art. 25 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz

uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1), które będzie miało zastosowanie w polskim porządku prawnym od dnia 25 maja 2018 r.

Podsumowując powyższą argumentację, GIODO wskazuje, że w ewentualnej ustawie dotyczącej tej kwestii powinny się znaleźć przepisy:

- 1) statuujące przedmiotowy rejestr i określając podmiot go prowadzący;
- 2) wskazujące cel prowadzenia rejestru;
- 3) określające zakres przetwarzanych danych;
- 4) wyszczególniające podmioty, które mają mieć dostęp do rejestru;
- 5) formułujące kryteria gromadzenia, udostępniania i usuwania danych z rejestru, w tym okresy przechowywania danych oraz – ewentualnie – wymieniające dane niepodlegające usunięciu z przedmiotowego rejestru i powody przyjęcia takiego rozwiązania.

Celem zgłaszanych uwag jest wsparcie Projektodawcy w zapewnieniu zgodności projektowanej regulacji z obowiązującymi przepisami, jak również wskazanie, iż brak przejrzystych regulacji dotyczących zakresu przetwarzanych danych osobowych osób fizycznych, kompetencji organów objętych zakresem projektowanej regulacji, jak również informacji pozwalających na weryfikację prawidłowości stosowanych przez te podmioty zasad przetwarzania skutkować będzie wnoszeniem przez osoby fizyczne skarg na nieprawidłowości związane z przetwarzaniem danych osobowych.